WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 14 czerwca 2017 r.

ZP-KNPS.431.6.16.2017.HS

Pani
Małgorzata Gajewicz
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Janowicach Wielkich

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 19 – 21 kwietnia 2017 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.), zwanej dalej „ustawą" oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543, ze zm.) zespół kontrolerów: Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadzili kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich, mieszczącym się przy ul. Kolejowej 2a, 58-520 Janowice Wielkie.

Zakres kontroli obejmował zgodność zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji: zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym – art. 17 ust. 1 ustawy, zadań własnych gminy – art. 17 ust. 2 ustawy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy, a także wybranych zadań wynikających z art. 110 ustawy. Kontrola objęto okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 19 kwietnia 2017 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 15 grudnia 2016 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2017 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Małgorzata Gajewicz, zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich od dnia 1 lipca 2009 r., która jest odpowiedzialna za wykonywanie zadań w tym okresie.

Podpisany w dniu 24 maja 2017 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z cytowanej ustawy.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Janowice Wielkie zamieszkałą przez 4 182 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2016 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną w środowisku, w tym 1 pracownik socjalny zatrudniony w wymiarze ½ etatu.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej - ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich nie spełnia wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych na podstawie art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Z ustaleń wynika, że Gmina Janowice Wielkie realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19, 20 ustawy.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, 9 i 11 ustawy nie były realizowane, bowiem w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach w tym zakresie. Gmina Janowice Wielkie nie prowadzi i nie zapewnia miejsc w mieszkaniach chronionych (art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy).

Ustalono, że Kierownik Ośrodka nie posiada upoważnienia do wydawania decyzji na podstawie art. 54 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1793, ze zm.). Decyzje potwierdzające

prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje Wójt Gminy Janowice Wielkie. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich przeprowadzają wywiady środowiskowe z osobami, które ubiegają się o potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Stwierdzono również, że Gmina Janowice Wielkie realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 4 i 5 ustawy, nie realizuje natomiast zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2 i 3a ustawy. W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9, a pozostałe zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7 i 8 ustawy nie były wykonywane, bowiem nie ubiegano się o pomoc w tym zakresie.

Zadanie z art. 110 ust. 4 ustawy dotyczące koordynacji realizacji Strategii w okresie objętym kontrolą było realizowane w odniesieniu do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stronie Śląskie przyjętej Uchwałą Nr VIII/34/2015 Rady Gminy w Janowicach Wielkich z dnia 28 czerwca 2015 r.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowicach Wielkich składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka (art. 110 ust. 9), natomiast nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5). W okresie objętym kontrolą nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do właściwych organów (art. 110 ust. 6).

Na sformułowanie oceny wpływ miały następujące nieprawidłowości:

1. Błędne określenie w decyzji administracyjnej formy udzielonej pomocy.

   W skontrolowanych sprawach dotyczących udzielania schronienia przyjęto błędny zapis w decyzji. W wydanych decyzjach administracyjnych w 2016 r. zamieszczano zapis: „Przyznać Panu zasiłek celowy na dofinansowanie kosztów pobytu w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn (...)". W 2017 r. do dnia kontroli wydane decyzje administracyjne zawierały zapis: „Przyznać pomoc w formie schronienia w okresie (...)".

   Zgodnie z art. 36 ust. 2 lit. i ustawy, schronienie jest świadczeniem niepieniężnym z pomocy społecznej w związku z czym nie powinno być przyznane w formie świadczenia pieniężnego (zasiłku celowego). Mając powyższe na uwadze, po wszczęciu postępowania z urzędu i przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu

środowiskowego należało wydać decyzję przyznającą tymczasowe miejsce noclegowe w schronisku. Zgodnie z art. 48a ust. 1 ustawy – udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego m.in. w schroniskach. Należy mieć na uwadze, że pomoc w formie przyznania miejsca noclegowego w schronisku ma charakter tymczasowy, a decyzja w tym zakresie jest wydawana w ramach uznania administracyjnego.

2. Niewłaściwe dokumentowanie dochodu z tytułu zatrudnienia osób w sprawach dotyczących dożywiania dzieci.

   W skontrolowanych sprawach nr 1 (E.F.) w dokumentacji do decyzji Nr 15/17 z dnia 18.01.2017 r. i sprawy Nr 4 (K.M.) w dokumentacji do decyzji Nr 64/16 z dnia 17.02.2016 r., stwierdzono, że ustalając dochód rodzin przyjęto do dochodu kwotę netto wynagrodzenia wskazaną w zaświadczeniach. Załączone zaświadczenia o wynagrodzeniu nie zawierały składowych wynagrodzenia, o które posiadany dochód winien być pomniejszony. Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o:

   - miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych;
   - składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach;
   - kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

3. Brak potwierdzania odbioru przez stronę decyzji ustalających odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej.

   W sprawie Nr 3 (Cz.K.) stwierdzono brak pokwitowania odbioru decyzji dotyczącej ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

   Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczania są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe

i materialnoprawne stron. Przepisy art. 39 i następne k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postepowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez swoich pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

4. Brak aktualizacji wywiadu w sprawach dotyczących przyznania pomocy w formie zasiłków stałych.
   W skontrolowanej sprawie nr 1 (A.M) stwierdzono, że wywiady aktualizacyjne nie były przeprowadzane w ustawowym terminie tj. nie rzadziej niż co 6 miesięcy, aktualizacja wywiadu środowiskowego została sporządzona w dniu 1.02.2016 r. następna – w dniu 24.08.2016 r. Zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadów należy sporządzać nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W wyniku kontroli sformułowane zostały następujące zalecenia:

1. Uregulować kwestię zatrudnienia pracowników socjalnych tak, aby w Ośrodku, w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych było nie mniej niż 3 pracowników socjalnych, przy czym pamiętać należy, aby na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy przy realizacji zadań nałożonych ustawowo przypadało 2000 mieszkańców lub nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.
   Podstawa prawna: art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.).
   Termin wykonania: 31.12.2017 r.

2. Pomocy w formie schronienia udzielać poprzez przyznanie decyzją administracyjną tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych.

Podstawa prawna: art. 48a ust. 1, art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne doręczać stronom za pokwitowaniem przez operatora pocztowego, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników, dopilnować aby odbierający pismo potwierdził doręczenie swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.
   Podstawa prawna: art. 39 i 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 23, ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.

4. Sytuację osobistą, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać na podstawie m.in. zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia, zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.
   Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b pkt 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930, ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.

5. Aktualizację wywiadów środowiskowych sporządzać za każdym razem, gdy strona ubiega się o pomoc po raz kolejny oraz w sytuacji, gdy nastąpiła zmiana danych zawartych w wywiadzie. W przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy aktualizację wywiadu sporządzać nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.
   Podstawa prawna: art. 107 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.).
   Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 930, ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:
1.Pan Kamil Kowalski
Wójt Gminy Janowice Wielkie
2.a/a

KIEROWNIK OTDZIAŁU
Ewa Olszewska